

Plan för arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Läsåret 25/26

Innehåll

Fria Emilia - mer än bara en skola, för en hållbar framtid!	4
Syftet med planen	4
Verksamhetsformer som omfattas av planen	6
Trygghetsteamets uppdrag	6
Planen gäller följande period	6
Delaktighet	6
Förankring av planen	7
InfoMentor	7
Utvärdering	7
Ansvarig för att årets plan utvärderas	7
Sammanfattning av trygghetsarbetet läsår 24/25	7
Utvärdering av föregående plan mot diskriminering och kränkande behandling	8
Utvärdering av förebyggande åtgärder läsåret 24/25	8
Utvärdering av främjande insatser läsåret 24/25	11
Resultat av utvärderingen av förra årets plan. Vilka effekter av de aktiva åtgärderna ser vi att vi har uppnått?	13
Hur årets plan ska utvärderas	13
Kartläggning	14
Aktiva åtgärder på förebyggande nivå läsåret 25/26	15
Aktiva främjande insatser för läsåret 25/26	17
Förkortad beskrivning av arbetsprocessen med Fria Emilias plan mot kränkande behandling	19
Rutiner för att upptäcka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling	20
Rutiner vid kränkningar, trakasserier och diskriminering mellan elever	21
Trygghetsteam - rutiner för uppföljning	21
Personal som elever och föräldrar kan vända sig till	21
Utredning av kränkande behandling, trakasserier och diskriminering	22
Arbetsgång vid diskriminering, trakasserier och kränkande behandling mellan elever	23
Åtgärdsrutiner vid oacceptabelt beteende	24
Rutiner vid kränkningar och trakasserier mellan elever och vuxna	24
Rutiner vid diskriminering, trakasserier och kränkande behandling mellan vuxna	24
Anmälningsplikt	25
Lagar och styrdokument	25
Definitioner och begrepp	27
Bilaga 1	30
Skollagen (2010:800) 6 Kap Åtgärder mot kränkande behandling	30
Bilaga 2	33

Fortlöpande arbete i fyra steg, bakgrund.....	33
Bilaga 3	36
Struktur för arbetet med likabehandling	36
Bilaga 4	37
Del 1 Anmälan av kränkande behandling/diskriminering/trakasserier	37
Bilaga 5	39
Del 2 Samtal med den som upplever sig utsatt.	39
Bilaga 6	40
Del 2 Samtal med den/de som upplevs kränka, diskriminera	40
eller trakassera.....	40
Bilaga 7	41
Del 3 Uppföljningssamtal med den som upplever sig utsatt	41
Bilaga 8	42
Del 4 Uppföljningssamtal med den som upplevs kränka, diskriminera eller trakassera	42
Bilaga 9	43
Del 5 Uppföljning och avslutande av ärende	43

Fria Emilia - mer än bara en skola, för en hållbar framtid!

Vision: en skola där människor får utvecklas till att bli sitt bästa jag

På Fria Emilia vill vi att barn, elever och personal upplever meningsfulla sammanhang, glädje och delaktighet, vi tänker att det främjar vänskap och förebygger diskriminering, kränkande behandling och trakasserier. Självförtroende, respekt och tolerans växer i sådana miljöer. Samtal och reflektion är de främsta verktygen för att bearbeta de egna föreställningarna och för att skapa ett gemensamt förhållningssätt och en positiv atmosfär i verksamheten. Vi satsar på tidiga insatser, där vi utgår från individ-, grupp- och organisationsnivå för att nå helhetsperspektivet. Vår värdegrund är en kompass som genomsyrar hela verksamheten. Den hjälper oss att hålla fokus på vårt uppdrag och att erbjuda ett gemensamt förhållningssätt till eleverna. Vår värdegrund är inspirerad av Reggio Emilia filosofin men är även starkt knuten till våra styrdokument.

Vi främjar likabehandlingsarbetet på Fria Emilia genom att arbeta i vardagen med följande värdegrund: ***subjektivitet, olikhet, förhandling och kollektivt lärande.***

På Fria Emilia främjar vi elevens ***subjektivitet*** genom att erbjuda flera olika sätt att kommunicera och diskutera samt att låta eleverna förstå att de duger som de är, här och nu.

Vi främjar ***olikheter*** genom att eleverna får förståelse för att vi lär av varandras olikheter. Olikheter skapar frågor och svar som leder till utveckling. Varje individ ska få dela med sig av sin erfarenhet för att vi tillsammans ska kunna utmana våra tankar, ***förhandling***. Vi vill att eleverna ska få möjlighet att uppleva sin egen tid i skolan som en helhet och få en långsiktig syn på ***lärande***. Därför är det viktigt att vi har en kontinuitet i vårt förhållningssätt genom att ständigt bearbeta vår idé om en gemensam människo- och kunskapssyn. Vi jobbar med arbetsformer där eleverna får närma sig sitt lärande på sina villkor genom att:

- vara nyfikna och aktivt söka meningsfullhet i vad de gör.
- få uppleva och gestalta lärandet.
- få möjlighet att uttrycka sig med 100 språk.

På Fria Emilia genomsyrar ***demokratifostran*** hela dagen och allt lärande. Vi medvetandegör eleverna om deras rättighet att påverka sin skolsituation genom att göra eleven medveten om demokrati: både i praktik och i teorin. Vi arbetar ständigt med att de dagliga samtalen mellan pedagog-pedagog, elev-elev, elev-pedagog främjar vår demokratiska fostran samt ökar förståelsen för andra.

Syftet med planen

Planen syftar till att ***främja*** rättigheter och möjligheter för alla som vistas på Fria Emilia oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning sexuell läggning eller ålder. Planen syftar även till att ***förebygga*** och förhindra att någon utsätts för trakasserier. Planen syftar dessutom till att ***åtgärda*** det som skäligen kan krävas för att i framtiden förhindra trakasserier och kränkande behandling på Fria Emilia.

Alla elever och personal på Fria Emilia ska kunna känna sig trygga och bemötas och behandlas med respekt för sin unika egenart. Miljöerna på Fria Emilia ska vara fria från förekomst av diskriminering, kränkande behandling och trakasserier. Inget barn, ingen elev och ingen personal ska behöva vara rädd att gå till skolan. Varje form av diskriminering, kränkande behandling och trakasserier är otillåten och ska förhindras. Fria Emilia utgår från ett demokratiskt förhållningssätt där det inte finns utrymme för diskriminering, kränkande behandling och trakasserier. Planen innefattar alla på Fria Emilia; elever och personal.

Föräldrar/vårdnadshavare ska av ansvarig mentor, informeras om planen under höstens föräldramöte. All personal och alla elever ska informeras och arbeta med handlingsplanen varje termin.

Planen ingår i skolans systematiska kvalitetsarbete och under hösten kommer enkätfrågorna ligga till grund för både den och det systematiska kvalitetsarbetet (SKA). Det första som sker i uppstarten på hösten är att all personal skall läsa igenom och bearbeta planen i arbetslagen. När eleverna startar upp höstterminen ägnar de tid i skolan åt att arbeta med diskrimineringsgrunder samt blicka tillbaka på förra läsårets resultat och analys av enkäterna kring trygghet och studiero från det systematiska arbetsmiljöarbetet. Utvärdering av Fria Emilias plan för arbetet mot kränkande behandling sker i samband med kvalitetsredovisningen.

Till dig som elev

Vår vision är att du ska känna dig trygg på skolan, varje dag. Du ska också känna samhörighet med andra elever och vuxna på Fria Emilia. Detta sker i skolans vardag, genom lek, organiserade gemensamma aktiviteter på k-tider, friluftsdagar samt andra aktiviteter där vi tillsammans lägger grund för ett gott klimat.

Om du känner otrygghet och inte trivs i skolan, vill vi att du tar kontakt med någon vuxen i skolan. Berätta också för en vuxen där hemma om din situation.

Om du ser att någon annan är utsatt för trakasserier eller andra kränkande handlingar kan du hjälpa till genom att berätta för en vuxen på skolan. Alla hjälper till med att skapa en bra skolmiljö, men de vuxna har självklart huvudansvaret.

Du ska bidra till en god arbetsmiljö och kamratskap. Du ska respektera andra och visa hänsyn. Det är också viktigt att du funderar över hur du uppträder och hur andra kan tänkas uppfatta det. Om du ser att någon är ensam kan du bjuda med dem i lek och samtal, eller säga till någon vuxen så att ingen behöver känna sig ensam.

Till dig som vårdnadshavare

Om ditt barn är utsatt eller att du misstänker att ditt barn är utsatt för trakasserier eller annan kränkande behandling bör du i första hand mentor eller skolans rektor. Kom ihåg att lyssna och prata med ditt barn om den rådande situationen. Samma tillvägagångssätt önskar vi även om ditt barn berättar om att något annat barn är utsatt för trakasserier eller annan kränkande behandling.

Om ditt barn utsätter andra eller om du misstänker att ditt barn utsätter andra för trakasserier eller annan kränkande behandling ska du som förälder direkt reda ut situationen med ditt barn.

Ditt ansvar som vårdnadshavare är att ta tydligt avstånd från trakasserier och kränkande behandling och tillsammans med skolan skapa de bästa möjliga förutsättningarna för barns utveckling och lärande. Det är viktigt att du pratar med ditt barn, lyssnar, påverkar, tillrättavisar och tar kontakt med skolan om det kan förhindra trakasserier och annan kränkning.

För att på bästa sätt kunna lösa eventuella händelser är det önskvärt att du som vårdnadshavare närvarar vid en sammankallad träff om ditt barn är involverad i någonting.

Mål med arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Fria Emilias mål är att både vuxna och elever ska känna trygghet och trivsel varje dag i skolan. Vi ska lösa konflikter tillsammans, använda ett vårdat språk, visa hänsyn, respekt och lyssna på varandra.

Som elev ska du alltid känna att du har en vuxen att gå till och att du blir lyssnad till. Som elev ska du kunna vända dig till en vuxen när du eller en kamrat blir utsatt för någon form av

kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering.

Vår plan, samt vårt dagliga arbete ska visa att vi tar avstånd från alla former av kränkande behandling, trakasserier och diskriminering genom att prata om och markera vad som är acceptabelt beteende/uppförande.

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Grundskolan år F-9 och fritidshemmet

Ansvarig:

Rektor Jenny Lindgren – ytterst ansvarig

Biträdande Rektor Julia Labba

Elevhälsan

Trygghetsteamet

Trygghetsteamets uppdrag

På Fria Emilia finns ett Trygghetsteam som arbetar på uppdrag av skolledningen tillsammans med skolans verksamheter för att skapa trygghet för alla. Trygghetsteamet består av personal från Elevhälsan som i sin tur samverkar med våningarnas a-lagsledare. Arbetet utgår från Likabehandlingsplanen som i sin tur bygger på LGR 22 kapitel 1 & 2 och Reggio Emilias filosofi. Trygghetsteamet ansvarar för att säkerställa att planen implementeras och att den efterföljs. **Sammanfattande** för teamet är Sara Lindgren, Elevhälsan.

Planen gäller följande period

2025-08-01 till och med 2026-07-31

Delaktighet

Elevernas delaktighet

Eleverna är delaktiga i planen genom att den utgår från:

- Skolans enkät: "Delaktighet, trygghet och lärande". Resultatet bearbetas i alla klasser och eleverna ger även förslag på åtgärder som skolan, tillsammans ska vidta för att främja trygghet och trivsel.
- Hälsosamtal
- Våningsråd

Vårdnadshavares delaktighet

Vårdnadshavare får ta del av Likabehandlingsplanen genom hemsidan samt att vi uppmärksammar den på höstens föräldramöten.

Personalens delaktighet

- Personalens utvärderingar
- Aktuell plan på remiss till ledningsgrupp

Aktuell plan bygger på pedagogernas läsårsanalyser där skolans förebyggande och främjande arbete utvärderas. All personal ska fortsättningsvis ges möjlighet att utvärdera planens insatser genom en kortare digital enkät.

Förankring av planen

- All personal ska läsa Likabehandlingsplanen innan läsårets start.
- Personal från skolans alla verksamheter samverkar med Trygghetsteamet.
- Planen finns i alla hemrum.
- Alla klasser fördjupar sig på olika sätt i Likabehandlingsplanen under höstterminens första veckor.
- Planen finns tillgänglig på hemsidan och InfoMentor.

InfoMentor

Här kommunicerar Trygghetsteamet sin verksamhet gentemot vårdnadshavare och elever samt via skolans Facebooksida.

Utvärdering

- Under vecka 11 följs åtgärder upp i klasserna genom gruppsamtal, reflektioner och intervjuer. Åtgärder utvärderas i arbetslagen samt i skolans ledningsgrupp.
- Genom enkäten "Delaktighet, trygghet och lärande"
- Planen utvärderas löpande av skolans Trygghetsteam.
- Planen utvärderas med stöd av skolsköterskans hälsosamtal där frågor om trivsel och trivsel ingår.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Rektor Jenny Lindgren

Sammanfattning av trygghetsarbetet läsår 24/25

Utvärderingen av fjolårets plan visar att både främjande och förebyggande arbete har genomförts. De kränkingsärenden som har kommit till skolans kännedom har utretts, åtgärdats och följts upp. Alla ärenden är avslutade. Kurator har varit ett bra bollplank hur vi kan arbeta på gruppnivå för att öka trygghet och trivsel. Det kontinuerliga arbetet med hur vi ska vara mot varandra pågår i samtliga klasser och grupper. Förtroendefulla relationer är ett prioriterat område på skolan, under året har vi kollegialt arbetat med boken "Relationellt lärande i klassrummet – så skapas magi". Det ser vi som ett viktigt främjande arbete. Vi ser att vår syn på lärande, att vi lär av och med varandra, bidrar till ökad trygghet och att eleverna får träna på hur vi är mot varandra i många olika situationer.

Inom "Hållbar framtid" har vi under läsåret haft ett särskilt fokus på hälsa, välbefinnande och hållbarhet. Alla klasser har arbetat i olika projekt som har gynnat trygghetsarbetet. Vi ska erbjuda ett demokratiskt sammanhang som genomsyras av inkludering, rättigheter, skyldigheter, dialog, lyssnande, delaktighet och empati. Demokrati i skolan

innebär att vara en del av en lärandegemenskap där vi utvecklar både kunskap och kamratskap (social hållbarhet). En demokratisk skola värdesätter relationer och uppmuntrar elever att både tänka, tala och handla. Skolans handlingsplan har genomsyrat arbetet på skolan samt personalens reflektionstillfällen. I våra enkäter samt skolsköterskans hälsosamtal undersöker vi årligen att varje elev har minst en vuxen på skolan att vända sig. Alla våningar har på olika sätt arbetat med skolans värdegrund, begreppen förtroendefulla relationer och studiero.

På organisationsnivå har vi en fortsatt satsning på extra vuxenstöd på elevernas k-tider samt fler vuxna som välkomnar eleverna till skolan på morgonen.

Utvärdering av föregående plan mot diskriminering och kränkande behandling

Föregående plan har utvärderats genom att Likabehandlingsteamet och rektor löpande har följt upp de insatser som gjordes under läsåret. Planen har behandlats i skolans ledningsgrupp vid läsårstart. Alla elever och personal har varit delaktiga genom enkätsvar samt analys och förslag på åtgärder genom skolans systematiska kvalitetsarbete.

Trivselenkäter har genomförts kontinuerligt i verksamheten och dessa har analyserats av pedagoger, elevhälsoteam och ledningsgrupp som en del i det systematiska kvalitetsarbetet. Detta för att möjliggöra en samlad bild som är jämförbar på grupp- och individnivå samt kunna se skillnader mellan årskurser och kön på nationell nivå. Under våren 2025 genomfördes även Skolinspektionens enkät.

Elevhälsans arbete ska fortsätta att utvecklas i den dagliga verksamheten för att kunna arbeta förebyggande på både grupp- och individnivå. Lärmiljön behöver som tidigare läsår fortsätta göras tillgänglig för våra elever och vi behöver fortsätta arbeta för att öka förståelsen för de elever som inte hanterar den dagliga skolmiljön på ett önskvärt sätt av olika anledningar.

Vikten av att skapa goda relationer prioriteras hos all personal och vi behöver tid för att arbeta tillsammans med skolans värdegrundsarbete i olika konstellationer för att vi ska få en samsyn och röd tråd genom hela skolan. Fokusområdena läsåret 25/26 kommer framför allt att ligga på **trygghet och studiero, elevernas ansvar och delaktighet och förtroendefulla relationer**. Arbetslagen i de olika årskurserna kommer att arbeta kontinuerligt med detta och synliggöra arbetet i det systematiska kvalitetsarbetet vilket förhoppningsvis kommer bidra till ett tillåtande klimat och minska kränkande behandling, diskriminering och trakasserier på Fria Emilia.

Utvärdering av förebyggande åtgärder läsåret 24/25

Förebyggande insatser utgår från de utvecklingsområden som framkom i skolans kartläggningsarbete. Fria Emilias plan mot diskriminering och kränkande behandling utgår från skolans handlingsplan, som i sin tur grundar sig i det systematiska kvalitetsarbetet.

Tillgänglig lärmiljö, trygghet och studiero

Höstterminen inleddes med att hela skolan arbetade med de sju diskrimineringsgrunderna samt att eleverna fick kännedom om Fria Emilias plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Vi fortsatte dialogen kring begreppet studiero för att skapa en samsyn kring vad det är och hur vi kan arbeta för att skapa en miljö som präglas av **delaktighet, trygghet och lärande**. Dialog och samverkan mellan arbetslag och Elevhälsa är viktigt, likväl dialog mellan skola och vårdnadshavare. Elevhälsa börjar i klassrummet.

Alla elevgrupper arbetade med begreppet studiero under hösten för att skapa en gemensam förståelse av problemet hos eleverna. Arbetet med en samsyn på begreppet studiero ska fortsätta under läsåret 25/26.

Resultat från skolans enkät:

Frågor	Skolan Elever	Skolan Föräld.	Vån 1 Elever	Vån 1 Föräld.	Vån 3 Elever	Vån 3 Föräld.	Vån 2 Elever	Vån 2 Föräld.
Trygghet/studiero 24/25	3,14	3,12	3,65	3,47	2,85	3,02	2,89	3,04
Trygghet/studiero 23/24	3,18	3,18	3,58	3,44	3,19	3,06	2,76	3,03
Trygghet/studiero 22/23	3,21	3,13	3,53	3,39	3,23	3,10	2,86	2,91

Trygghet och studiero visar på ett något minskat resultat för elevgruppen på skolnivå, där det minskade resultatet härleds till våning 3. Glädjande är att vi ser en ökning för elevgruppen på våning 2 i frågegruppen. Som tidigare så finns ett samband mellan elevernas ålder och att ju äldre barnen är, desto lägre resultat, generellt. På våning 3 finns ytterligare en faktor som kan ha påverkat resultatet negativt vilket är pedagogbyten. Det är viktigt att fortsätta arbeta med förebyggande åtgärder som bidrar till en god lärmiljö för alla på skolan. På våning 3 behöver insatserna med styrda aktiviteter fortsätta på k-tiderna. För föräldragruppen är resultatet marginellt lägre än föregående år på skolnivå, men resultatet har gått upp på våningsnivå för både våning 1 och våning 2. Viktigt är att organisera för lärande och arbetssätt så att trygghet och studiero främjas och att man i samtal med eleverna resonerar om vad studiero är och vilka distinktioner det finns i våra lärmiljöer vad gäller total tystnad, låg ljudnivå och vad som är ett gott samtalsklimat.

Resultat från skolans enkät:

Frågor	Skolan Elever	Skolan Föräld.	Vån 1 Elever	Vån 1 Föräld.	Vån 3 Elever	Vån 3 Föräld.	Vån 2 Elever	Vån 2 Föräld.
3.13. Jag känner mig trygg i min skola.	3,18		3,75		2,86		2,94	
3.13 Jag upplever att mitt barn känner sig trygg i skolan		3,33		3,64		3,07		3,29

Vi ser goda resultat vad det gäller upplevd trygghet på skolan. Särskilt goda resultat ser vi bland de yngsta eleverna. På våning 3 och våning 2 ser vi ett lägre resultat bland eleverna. Vi kommer att fortsätta vårt samarbete med Brilliant elevhälsa under nästa läsår. Föräldrars resultat sjunkit från 3,17 till 3,07 svar om upplevd trygghet för deras barn på våning 3. Målsättningen bör alltid vara ett resultat så nära 4,0 som möjligt. Varenda elev ska känna sig trygg i skolan. Frågor om upplevd trygghet tas alltid upp vid elevernas utvecklingssamtal, vilket kommer bli särskilt viktigt på våning 3. Frågeställningar om trygghet lyfts också upp vid fritidshemmets intervjuer. Att arbeta med trygghet är ett ständigt pågående arbete i vardagen.

Förtroendefulla relationer

Vi hade ett särskilt fokus på förtroendefulla relationer under läsåret 24/25. Vi ska erbjuda ett demokratiskt sammanhang som genomsyras av inkludering, rättigheter, skyldigheter, dialog, lyssnande, delaktighet och empati. Pedagogerna arbetade med boken "Relationellt lärande – så skapas magi i klassrummet". Vad innebär förtroendefulla relationer för tryggheten och lärandet? Det är något som vi kommer att fortsätta arbeta med även nästa läsår. Vi ser att skolan behöver en kollegial samsyn kring begreppet "Förtroendefulla relationer" mellan elever och personal för att vi ska nå framgång. Vi har goda resultat, men frågan är så pass viktigt att den ständigt ska vara närvarande. Vårt mål är att nå varje enskild individ och att alla elever ska känna att de har minst en vuxen att vända sig till på skolan. För oss handlar det om en förtroendefull relation.

Resultat från skolans enkät:

Frågor	Skolan Elever	Skolan Föräld.	Vån 1 Elever	Vån 1 Föräld.	Vån 3 Elever	Vån 3 Föräld.	Vån 2 Elever	Vån 2 Föräld.
Fråga till elever: 3.15 Jag har minst en vuxen att vända mig till om jag behöver.	3,24		3,81		2,93		2,98	
Fråga till föräldrar: 3.15 Jag upplever att mitt barn har minst en vuxen att vända sig till i skolan om hen behöver det.		3,43		3,57		3,46		3,24

Resultatet visar att ju yngre eleverna är desto högre resultat. Målsättningen ska vara att vi når ett resultat så nära 4,0 som möjligt – varje enskild individ ska känna att de minst en vuxen att vända sig till på skolan. Föräldragruppen skattar högre än eleverna på våning 3 och våning 2. På våning 3 kan vi se att resultaten för föräldrar på våning 3 ökat från 3,22 till 3,46, vilket är mycket positivt. Resultatet för eleverna däremot visar på en negativ trend på våningen. Till nästa läsår kommer vi att utöka med gemensamma aktiviteter både på förmiddagens k-tid samt på lunch k-tiden samt att år 6 kommer fortsätta att vara ute tillsammans men en pedagog på sina k-tider.

Resultat från skolans enkät:

Frågor	Skolan Elever	Skolan Föräld.	Vån 1 Elever	Vån 1 Föräld.	Vån 3 Elever	Vån 3 Föräld.	Vån 2 Elever	Vån 2 Föräld.
Förhindra kränkande behandling	3,3	3,23	3,76	3,49	3,09	2,98	2,8	3,21

Enkätresultaten visar det allra högsta medelvärdet då våning 1s elever svarat 3,76. På våning 2 ser vi ett resultat under 3,0 i elevgruppen, medan både våning 1 och 3 skattar över 3,0. Dessa frågor handlar om eleven; upplever att de får öva på att ta ställning mot kränkande behandling, respekterar sina klasskamrater och pedagoger, känner sig respekterad av sina klasskamrater och pedagoger samt upplever att skolan reagerar och tar tag i problem eller om någon blir kränkt. Eleverna på våning 2 upplever att de inte får tillräckligt med stöd att säga ifrån när någon kränks eller far illa, vilket korrelerar med att de inte heller känner att vuxna på skolan reagerar och tar tag i problem som uppstår i nog stor utsträckning. Vid samtal med eleverna på våning 2 ger de däremot uttryck för att vuxna är närvarande och tar tag i problem på exempelvis k-tider. Resultatet är under 3,0 för föräldragruppen på våning 3, vilket också överensstämmer med uppfattningen om huruvida deras barn blir respekterade av sina klasskamrater. Resultatet i föräldragruppen för våning 2 har gått upp sedan föregående år vilket är positivt.

Elevernas ansvar och inflytande

Eleverna ska fördjupa sina kunskaper om demokratiska processer och därigenom uppleva en högre grad av inflytande i verksamheten. Eleverna ska ges möjlighet att delta i klassråd, våningsråd och matråd. Pedagogerna arbetar medvetet för att skapa ett tryggt hemrumsklimat som uppmuntrar delaktighet och demokratisk träning.

Arbetet med klassråd och våningsråd har utvecklats, även om vi fortfarande behöver arbeta på formen för våra möten. Eleverna upplever att deras förslag inte tas vidare för beslut och att de inte får återkoppling under processen gång. Vi behöver arbeta än mer systematiskt och visa för eleverna att det är en möjlighet för dem att påverka. Vi behöver aktivt bjuda in eleverna för att de ska få ta mer ansvar och känna sig delaktiga. Under läsåret har grupperna haft schemalagda klassråd vilket fortsätter under kommande läsår 25/26.

Resultat från skolans enkät:

Frågor	Skolan Elever	Skolan Föräld.	Vån 1 Elever	Vån 1 Föräld.	Vån 3 Elever	Vån 3 Föräld.	Vån 2 Elever	Vån 2 Föräld.
Elevernas ansvar och inflytande	3	3,2	3,66	3,4	2,76	3,31	2,57	2,9

Vid tidigare analyser och vid reflektion tillsammans med elever kan vi konstatera att elever, främst i de äldre åren hävdar att de har mindre möjlighet att påverka hur de får arbeta med skolarbetet. Delvis så kan de många nationella proven på vårterminen i år 9 vara en bidragande faktor. Dock är det elevernas upplevelse av att få vara med och bestämma, vilket inte alltid är direkt kopplat till att de hindras att vara med och påverka. Det som tidigare framkommit i reflektion med olika elevgrupper genom åren har visat att de avstår från att delta i planeringsprocessen i samma utsträckning som när de var yngre, för att de mer generellt säger sig vara mindre intresserade av skolarbetet. Sammantaget ligger resultat för elever på hela skolan på samma nivå som förra läsåret.

Utvärdering av främjande insatser läsåret 24/25

Främjande insatser är de insatser som vi gör på Fria Emilia för att arbeta mot skolans värdegrund och vision: en skola där människor får utvecklas att bli sitt bästa jag. Främjande insatser som görs utan att det finns ett särskilt problem eller utvecklingsområde. Dessa insatser ska förstärka förutsättningarna för likabehandling – att alla elever ges möjlighet att utvecklas utifrån sina egna förutsättningar.

Uppmärksamma och använd eleverna styrkor

För att Fria Emilia ska genomsyras av ett salutogent förhållningssätt har vi arbetat vidare med gruppernas styrkor och möjligheter. Detta har gjorts kontinuerligt i mötet med eleverna samt på skolans Elevhälsomöten där vi har lagt på fokus på gruppens och elevens styrkor. Vi har vidareutvecklat vårt arbete mer medvetet på gruppnivå. Elevhälsoteamet har tagit fram nya mötesfrågor för EHM med fokus på ett salutogent förhållningssätt i samklang med vår Reggio Emilia inspiration. Under läsåret har all personal arbetat med gemensam litteratur "Relationellt ledarskap i klassrummet – så skapas magi" i syftet att förbättra det relationsstärkande arbetet.

Goda relationer och ökad samverkan mellan skola och vårdnadshavare för ökad nöjdhet

Under läsåret har vi arbetat med hur vi kan förbättra kommunikation mellan skola och hem. Hur gör vi för att trygga våra vårdnadshavare? Grunden är att känna sig lyssnad på. Hur jobbar vi då? Skolan erbjuder alltid två utvecklingssamtal (IUP) under läsåret för alla elever och vårdnadshavare. Däremellan behöver vi arbeta mer med den kommunikation som sker mellan utvecklingssamtalen: hur vet vi att vårdnadshavare får den information de behöver? Vilka förväntningar finns? Vi behöver vidareutveckla formen på våra utvecklingssamtal så att där vi tydligt kommunicerar skolans värden, kunskapsinhämtning, trygghet och vikten av närvaro i skolan. Förskoleklassens vårdnadshavare bjuds in till ett informationsmöte, rundvandring i skolan samt frågestund tillsammans med kommande pedagoger i februari. Styrelsen för Fria Emilia bjöd in till Familjejoggen i maj som en del av det relationsstärkande arbetet. Det är en viktig tradition och tillfälle där vi visar att vi gör saker tillsammans, elever, personal och föräldrar.

Trivselfrämjande aktiviteter – "det lilla extra för våra elever"

Till topps genomfördes i år 9 som reste till Björkliden. År 3 åkte till Bälungeberget och år 4 följde med år 2 på friluftsdag på Gruvberget som introduktion till höstens fadderskap på våning 3. År 5 reste till Lillstrand i Älvsbyn. Fritidshemmets dag blev en mycket lyckad, efterlängtdag! Fritidsbarnen fick vara med om ett tivoli på skolgården – elever från våning 2 och all personal hjälpte till att göra det till en extra minnesvärd dag för våra elever.

Kom som du inte är-dagen kommer att flyttas till hösten som en del av skolans gemensamma värdegrundsarbete. Våning 1 anordnade Kunskapsmingel och på Vårvernissagen på våning 3 bjöd eleverna in till olika under workshop på temat "Hållbar framtid". År 6 & 7 ordnade Kunskapsmingel på våning 2 som också var välbesökt av föräldrar och anhöriga. År 8 bjöd oss på Vårföreställning och år 9 avslutade läsåret med Slutspel enligt tradition.

Roliga k-tider

Vi kan se att trivsel - och "rastaktiviteter" har varit betydelsefulla för eleverna. Under vårterminen fortsatte personalförstärkningen på k-tiderna på våning 3 som en främjande åtgärd för trygghet. Såväl elever som pedagoger har uppskattat insatsen som har gett resultat. Vi kan se att vi behöver fortsätta med detta för att öka elevernas upplevelse av trygghet på k-tiderna. Eleverna erbjuds både styrda och fria aktiviteter under k-tiden, vilket ska fortsätta även under nästa läsår. En utökad samverkan mellan utepedagogens aktiviteter och våning 3s elevledda aktiviteter ser vi som en möjlig väg för ett nå ett ännu bättre resultat. För att främja tryggheten på skolan är det viktigt att skolledningen och Elevhälsan arbetar kontinuerligt tillsammans med arbetslagen för att förbättra och utveckla k-tiderna. Eleverna lyfter också att det är pedagogerna som står för trygghet och allt bra som eleverna uppfattar att de gör för dem. Det handlar till stor del om relationer mellan elever och pedagoger och mellan eleverna.

I skolsköterskans sammanställning från hälsosamtalen kan vi se att vi har elever som är fortsatt mindre fysiskt aktiva på fritiden. Att vara ute och röra sig på k-tiden är bra vardagsmotion som gynnar elever i mående, prestationer och välbefinnande. Vi kommer därför även fortsättningsvis att arbeta främjande genom att erbjuda organiserad lek, schemalagda promenader och pulshöjande aktiviteter.

Fritidshemmets insatser

Fritids inleder alltid läsåret med en egen inskolningsvecka för att främja trygghet för eleverna och dess familjer. Vi erbjuder även ett föräldramöte för de nya familjerna under veckan. Det stärker eleverna och skapar ett positivt klimat och blir en bra förberedelse inför året i förskoleklassen. Enligt läroplanen ska samarbetsformer mellan förskoleklass, skola och fritidshem utvecklas för att berika varje elevs utveckling och lärande. Inskolningen fortsätter som en främjande insats även under nästa läsår, då vi ser att det är en framgångsfaktor. Fritidshemmet genomförde även en enkät särskilt riktad till fritidshemmets mål. Eleverna har svarat utifrån frågeställningar om trygghet och trivsel. Fritidshemmet har ett välfungerande samarbete tillsammans med lärarpedagogerna på våning 1 där eleverna ses som ett gemensamt ansvar. Pedagogerna kan se att de behöver fortsätta arbeta för att synliggöra elevernas behov att ha en vuxen nära. Under läsåret har fritids utvecklat ett showrum tillsammans med eleverna som har varit väldigt uppskattat och lett till många möten mellan årsgrupperna. Under våren har fritidshemmet samarbetat med våning 2 där elever från 8 deltog på Läsiga festen och elever från år 7 hade stationer på Fritidshemmets dag. På Klubben har eleverna varit väldigt intresserade av datorer varpå pedagogerna startade upp ett projekt där eleverna fick lära sig Kahoot som ett led i att ta tillvara på elevernas nyfikenhet och lust och lära. På Klubben har även eleverna fått vara delaktiga i att utveckla ateljén genom inköp av nya material.

Avslutande samtal med år 9

En enkät med elever i år 9, där de fick svara på hur de har upplevt sin skolgång på Fria Emilia. Nästa år ska vi också prioritera att göra fokusgruppsintervjuer med elever och vårdnadshavare.

Resultat av utvärderingen av förra årets plan. Vilka effekter av de aktiva åtgärderna ser vi att vi har uppnått?

Att skapa en lärmiljö som präglas av trygghet, trivsel och glädje är viktiga förutsättningar för alla elevers kunskapsutveckling. Vi ser vår enkät som vi genomför med elever och föräldrar och med stöd av skolsköterskans sammanställning av hälsosamtal kan vi se att vi har nått framgång med vårt förebyggande och trygghetsfrämjande arbete på skolan. Vi ser också att vi behöver arbeta mer riktat i enskilda grupper, vilket också skett under läsåret tillsammans med Elevhälsan.

Elevhälsa ett prioriterat område på Fria Emilia där vi utgår från ett salutogent förhållningssätt. Elevhälsa börjar i hemrummet. Vi har en samlad elevhälsa på skolan som möjliggör att vi kan arbeta på ett sätt som matchar våra behov i verksamheten. Elevhälsan är organiserad i ett elevhälsoteam och ett trygghetsteam. Syftet är att skapa ett helhetsgrepp kring elevernas utveckling på skolan. Sedan två läsår tillbaka har vi arbetat med "Roliga k-tider" som erbjuder eleverna en varierad och lärorik k-tid. Fokus har främst varit på våning 3, där behovet varit som störst. Aktiviteterna har letts av personal på fritidshemmet och elevledda aktiviteter har organiserats under läsåret.

Skolan upplevs överlag som trygg av både elever och föräldrar. Det ser vi både i våra enkäter och i skolsköterskans hälsosamtal. Vi ser goda resultat vad det gäller upplevd trygghet på skolan. Särskilt goda resultat ser vi bland de yngsta eleverna. På våning 2 och våning 3 ser vi ett lägre resultat för elever, vilket följer samma mönster som för upplevd studiero. Noterbart är att föräldragruppen skattar högre än eleverna på dessa våningar. Vi kommer att fortsätta vårt samarbete med Brilliant Elevhälsa under nästa läsår. Det behövs en tydligare kommunikation mellan elever och pedagoger vad det gäller att vuxna tar tag i problem som uppstår.

I vår enkät finns en frågeställning angående om eleverna har någon vuxen att vända sig till på skolan om de skulle behöva. För hela skolans elever är skattningen 3,24. Resultatet visar att ju yngre eleverna är desto högre resultat. Målsättningen ska vara att vi når ett resultat så nära 4,0 som möjligt – varje enskild individ ska känna att de minst en vuxen att vända sig till på skolan. Vi ser att skolan behöver en kollegial samsyn kring begreppet "Förtroendefulla relationer" mellan elever och personal för att vi ska nå framgång. Vi har goda resultat, men frågan är så pass viktigt att den ständigt ska vara närvarande. Vårt mål är att nå varje enskild individ och att alla elever ska känna att de har minst en vuxen att vända sig till på skolan.

Det vi kan utläsa, med stöd av resultatet i våra enkäter och vår dokumentation av våra insatser under läsåret är att vi behöver fortsätta arbeta med vissa riktade insatser även under nästa läsår.

Tack vare att vi arbetar med tvålärarsystem och att vi har en samlad elevhälsa på plats på skolan, möjliggör det att vi kan fortsätta arbetet som främjar delaktighet, trygghet och ett lustfyllt lärande. Vi har verktyg och beredskap för att möta de behov som kan uppstå i verksamheten och vi kan således sätta in riktade insatser som värdegrundsarbete i en grupp för att förebygga kränkningar.

Elevhälsoteamet, har förtroende bland personal och elever. Vi kan se i pedagogernas utvärderingar av årets handlingsplaner att många är mycket nöjda med den samverkan som har skett.

Hur årets plan ska utvärderas

Årets plan ska utvärderas senast

2026-08-01

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

- Genom skolans enkät
- Genom skolans klass- och våningsråd
- Genom skolans Trygghetsteam
- Genom rektor med rapportering till styrelsen

Ansvarig för att årets plan utvärderas

- Rektor
- Trygghetsteamet

Kartläggning

Kartläggningsverktyg

- Resultat från skolans enkät
- Skolsköterskans hälsosamtal
- Analys av tillbudsrapporter
- Skolans SKA

Hur eleverna har involverats i kartläggningen

Genom skolans enkät och det vardagliga värdegrundsarbetet i skolan.

Resultat och analys

Vi använder oss av skolans interna enkät för elever och föräldrar. Skolsköterskan sammanställer resultaten av hälsosamtalen som delas med rektor och mentorer för aktuella klasser. Skolans tillbudsrapporter analyseras av rektor tillsammans med skolsköterskan, analyserna delas sedan med den samlade elevhälsan. Ett viktigt verktyg i kartläggningen inför aktuell plan är skolans SKA-dokument som sammanfattar det systematiska kvalitetsarbetet.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning och sexuell läggning.

Resultat och analys

Alla elever och personal på Fria Emilia ska kunna känna sig trygga och bemötas och behandlas med respekt för sin unika egenart. Miljöerna på Fria Emilia ska vara fria från förekomst av diskriminering, kränkande behandling och trakasserier. Inget barn, ingen elev och ingen personal ska behöva vara rädd att gå till skolan. Varje form av diskriminering, kränkande behandling och trakasserier är otillåten och ska förhindras. Fria Emilia utgår från ett demokratiskt förhållningssätt där det inte finns utrymme för diskriminering, kränkande behandling och trakasserier. Om eleverna känner sig trygga och trivs, så skapas bättre förutsättningar för dem att nå så långt som möjligt i sitt lärande.

I skolans SKA-dokument framkommer att Fria Emilia behöver arbeta vidare med följande utvecklingsområden:

Trygghet och studiero

Elevernas ansvar och delaktighet

Förtroendefulla relationer

Dessa utvecklingsområden konkretiseras och skrivs till tydliga och begripliga för insatser för personal, vårdnadshavare och elever. Dessa insatser presenteras som åtgärder på förebyggande nivå i vår plan. Därefter följer

främjande insatser som görs utan att det finns ett särskilt problemområde utan syftar till att stärka förutsättningarna för likabehandling i skolan.

Aktiva åtgärder på förebyggande nivå läsåret 25/26

Fokusområden läsåret 2025/2026	Syftet med dessa fokusområden är:	Så här ska vi arbeta:	Så här ska arbetet utvärderas och dokumenteras:
Trygghet och studiero	Studiero enligt Skollagen: "att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen". Fria Emilia ska vara en plats som präglas av trygghet, delaktighet och lustfyllt lärande.	Läsåret inleds med Gemensam start där hela skolan arbetar med de sju diskrimineringsgrunderna samt att eleverna får kännedom om FE likabehandlingsplan. Alla klasser arbetar med våra värdegrundsbegrepp. Likabehandlingsplanen finns i varje hemrum/basrum samt vid fritids valtavla samt lyfts upp på klass- och våningsråd. Alla klasser går igenom skolans trivselregler under v. 34–35. värdegrundsbegrepp. Trivselreglerna följs upp på klassråden. Trygghet & studiero, elevers ansvar och delaktighet och tas upp på utvecklingssamtalen. En enkätundersökning genomförs med eleverna under höstterminen samt med föräldrarna under vårterminen. Arbetslagen gör uppföljningar av arbetet med trygghet och studiero under läsåret. Nedsättande kommentarer, blickar,	Arbetet utvärderas och dokumenteras i det systematiska kvalitetsarbetet. Planen utvärderas löpande av rektor samt skolans av skolans ledningsgrupp. Under vecka 11 följs åtgärder upp i klasserna genom gruppsamtal, reflektioner och intervjuer. Åtgärder utvärderas i arbetslagen samt i skolans ledningsgrupp.

		miner eller liknande tillåts inte. Vuxna reagerar direkt om så sker. Regelbunden reflektion för all personal. Elevhälsan arbetar tillsammans med pedagoger, exempelvis genom klassrumsobservationer. Femstegsraketen Om jag behöver hjälp: 1. Jag försöker själv. 2. Jag ber en kompis om hjälp. 3. Jag ber en till kompis om hjälp. 4. Jag räcker upp handen.	
Förtroendefulla relationer	Fria Emilia ska erbjuda ett demokratiskt sammanhang som genomsyras av inkludering, rättigheter, skyldigheter, dialog, lyssnande, delaktighet och empati. Alla elever ska känna sig trygga på skolan. Alla elever ska känna att de har minst en vuxen att vända sig till på skolan.	All personal hälsar på alla elever och strävar efter att lära sig alla elevers namn i relationsskapande syfte. Alla på skolan arbetar med relationsskapande aktiviteter och samtal på arbetspass och i vardagen. Rektorer och Elevhälsa turas om att vistas bland elever på våning 2 på k-tider fram till vecka 44. Hälsosamtal	Arbetet utvärderas och dokumenteras i det systematiska kvalitetsarbetet. Genom enkäten "Delaktighet, trygghet och lärande" Planen utvärderas löpande av skolans ledningsgrupp. Hälsosamtalen dokumenteras av skolsköterskan.
Ansvar och delaktighet	Demokrati i skolan innebär att vara en del av en lärandegemenskap där vi utvecklar både kunskap och	Pedagogerna arbetar medvetet för att skapa ett tryggt hemrumsklimat som uppmuntrar ansvar och delaktighet.	Arbetet utvärderas och dokumenteras i det systematiska kvalitetsarbetet.

	kamratskap (social hållbarhet). Eleverna ska bjudas in till demokratiska processer och därigenom uppleva en högre grad av inflytande i verksamheten.	Klassråd Våningsråd Måltidsråd Våning 2 deltar på kommunens Demokratidag.	
--	--	---	--

Aktiva främjande insatser för läsåret 25/26

Fokusområden läsåret 2025/2026	Syftet med dessa fokusområden är:	Så här ska vi arbeta:	Så här ska arbetet utvärderas och dokumenteras:
Uppmärksamma och använda elevers styrkor.	På Fria Emilia vill vi lyfta fram det kompetenta barnet. Ett barn som oavbrutet utvecklas och lär tillsammans med andra.	Lyfta goda exempel på gruppnivå på klassråden. Varje EHM avslutas med positiva exempel.	Arbetet utvärderas och dokumenteras i det systematiska kvalitetsarbetet.
Goda relationer och ökad samverkan mellan skola och vårdnadshavare för ökad trygghet.	Förbättra samverkanstrukturer med vårdnadshavarna.	Gemensam struktur gällande information på Infomentor. Informationsträff för nya familjer i februari. Inskolningsvecka för förskoleklassen samt föräldramöte angående fritidsverksamheten under vecka 32. Föräldramöten minst 2 ggr/läsår Utvecklingssamtal 1 gång/termin Grillkväll i parken Familjejoggen Öppet hus	Arbetet utvärderas och dokumenteras i det systematiska kvalitetsarbetet.

Trivselfrämjande aktiviteter – ”det lilla extra för våra elever”		Till topps i år 3, 5 och 9. Fritidshemmens dag Kom som du inte är-dagen Önskematsvecka i Bistron Kunskapsmingel Vårvernissage Styrelsen arbetar fram ett nytt årshjul tillsammans med skollädaingen.	Arbetet utvärderas och dokumenteras i det systematiska kvalitetsarbetet.
Roliga k-tider	Fria Emilia ska erbjuda meningsfulla och utvecklande k-tider som samtidigt är roliga. Alla elever ska uppleva k-tiderna som roliga och att det ska finnas pulshöjande aktiviteter.	All personal inleder skolutvecklingsdagarna med att arbeta med våra lärmiljöer såväl inne som ute. Pedagogledda aktiviteter på våning 3 på förmiddagens k-tid samt lunchens k-tid. Öka utbudet av material och att elever ska få ta mer ansvar genom att få olika uppdrag kopplade till k-tider. Utepedagogen arbetar uppsökande mot elever som inte deltar i lek. Våning 2: för de äldre eleverna satsar vi på material och aktiviteter som ett alternativ till digitala medier. Eleverna ska vara delaktiga i att utforma sina miljöer på våningen för att öka	Arbetet utvärderas och dokumenteras i det systematiska kvalitetsarbetet.

		ansvarskänsla och trivsel. Elevcafé för elever på våning 2.	
Fritidshemmets insatser	Behålla samarbetet mellan förskoleklass, skola och fritidshem för att berika varje barns lärande och utveckling.	Fritidshemmets personal träffas var 3:e vecka för reflektion. Våning 1 och fritidshemmets personal har gemensamt planeringsmöte 1 gång/månad.	Arbetet utvärderas och dokumenteras i det systematiska kvalitetsarbetet och Likabehandlingsplanen.
Avslutande samtal med år 9	Syftet med insatsen är att få en tydlig bild av elevernas och vårdnadshavares upplevelse av skolgången på Fria Emilia.	Samtliga elever i år 9 svarar på en enkät under vecka 19 - 20 om hur de har upplevt sin skolgång utifrån trygghet, demokrati och lärande. Rektor och biträdande rektor genomför intervjuer med ett urval av elever och deras vårdnadshavare.	Arbetet utvärderas och dokumenteras i det systematiska kvalitetsarbetet.

Förkortad beskrivning av arbetsprocessen med Fria Emilias plan mot kränkande behandling

1. Höstterminen inleds med att alla klasser på skolan arbetar med de sju diskrimineringsgrunderna (se bilaga 1.) samt att eleverna får kännedom om Fria Emilias plan mot kränkande behandling. Arbeta sker även utifrån analysen av enkäterna från föregående år och dess utvärderingar, orsaker, risker och åtgärder, detta ska även göras tillsammans med eleverna.
2. V. 42-43 genomförs enkät om undervisning, trivsel samt trygghet och studiero.
3. Dessa sammanställs klassvis samt för hela skolan. I arbetslagen analyseras resultaten för klasserna och för våningarna under vecka 46-47. Därefter presenteras resultatet i respektive klass, klasserna analyserar och diskuterar resultatet, lyfter orsaker och formulerar förslag på åtgärder. I arbetslagen sammanställs sedan en analys utifrån klassernas tankar och förslag på åtgärder kopplat till arbetslagens analys av orsaker och förslag på åtgärder v. 48-49. Detta dokumenteras och behandlas på ledningsgruppen under v. 51.
4. Åtgärder genomförs.
5. Under vecka 11 följs åtgärder upp och analyseras i klasserna. Det kan ske genom gruppsamtal, reflektioner och/eller intervjuer med eleverna. Resultatet av denna uppföljning sammanställs klassvis och våningsvis.

Åtgärderna utvärderas och omprövas. Analyserna och resultatet ligger till grund för det systematiska kvalitetsarbetet.

6. När höstterminen startar upp nästkommande år utgår arbetet från de fokusområden som ligger kvar från uppföljningen som gjordes under vårterminen.

Rutiner för att upptäcka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

1. Undersöka risker

Hur upptäcker vi kränkande behandling?

På k-tiderna finns det alltid schemalagda utevärdar. Ledningen har satsat på extra resurser vilket innebär att det är fler vuxna som möter elever vid skolstart samt på k-tiderna. På våning 3 och fritids erbjuds styrda aktiviteter för att alla elever ska komma in lek och träna sig i att befinna sig i lek och lärande. Skolan har ett nystartat Trygghetsteam som leds av trygghetsansvarig på delegation av rektor. Trygghetsteamet främsta uppgift är att arbeta förebyggande och att följa upp Planen mot kränkande behandling. All personal dokumenterar i skolans system samt skriver incidentrapport för att ledningen snabbt ska få kännedom om trakasserier och kränkningar.

- **Dokumentation** – All personal ansvarar för att dokumentation av kränkande behandling görs i mappen för elevdokumentationen på gemensam. Elevdokumentationen ligger under Gemensam/Elever-årskurser/ELEVER/NN/ löpande dokumentation. Där samlas all övrig information och dokumentation samlas kring elever. Den som dokumenterar ska meddela ansvarig pedagog och rektor att notering är gjord. Viktigt är att de som arbetar på fritids får muntlig information om det uppstått konflikter eller kränkningar under skoldagen så att de kan vara uppmärksamma under eftermiddagstid.
- **Hemrum/Basrum** – Pedagogerna som arbetar tillsammans med barnen ingriper om de ser och hör att kränkningar förekommer. Vid samlingar pratar man tillsammans om k- tid, kompisskap och relationer. Mål och eventuella åtgärder från arbetet med likabehandlingsplanen skall finnas synligt i alla hemrum. Det ska även vara tydligt vilka pedagoger som ingår i Trygghetsteamet.
- **Utevärdar/Innevärdar/Bistrovärdar** (samt personal som äter pedagogisk lunch) – är uppmärksamma på vad som händer och sker under k-tider, luncher och utestunder.
- **EHT**- På elevhälsoteamets möten (EHT) diskuteras uppkomna kränkningar och eventuella handlingsplaner.
- **Fritidstid** – Fritidspedagoger intervjuar varje elev en till två ggr/läsår för att få veta hur de trivs på fritids. Pedagogerna på fritids träffas varje dag och pratar med varandra om det hänt något särskilt tidigare under dagen. De cirkulerar runt och är kring eleverna hela tiden och håller extra koll på riskområden, till exempel våningens smårum. På fritidsstunderna pratar man tillsammans med barnen om kamratskap.
- **IUP- samtal**– I samtalen med barn, elever och föräldrar kan kränkningar upptäckas. Pedagoger ställer frågor om trivsel och trygghet.
- **Medarbetarsamtal** – Genom kontakten med rektor kan kränkningar upptäckas. Om någon vuxen känner sig kränkt eller ser kränkningar kontaktas i första hand rektor, därefter något av skyddsombuden, fackliga ombud eller styrelsens ordförande.
- **Matsituationen** – Personal i Bistron håller uppsikt och lyssnar om kränkningar förekommer vid lunch. Händelser dokumenteras i elevens mapp på gemensam. Den som dokumenterar ska meddela ansvarig pedagog att notering är gjord.

- **Skolsköterskan** - kan i samtal med elever och/eller föräldrar få veta om kränkningar förekommer.
- **Städet** – är uppmärksam på vad som händer kring elever och kan upptäcka kränkningar. Händelser dokumenteras i elevens mapp på gemensam (gäller all personal). Den som dokumenterar ska meddela ansvarig pedagog att notering är gjord.

2. Analysera orsaker

Enkäterna sammanställs klassvis samt för hela skolan. I arbetslagen analyseras resultaten för klasserna och för våningarna under vecka 44. Därefter presenteras resultatet i respektive klass, klasserna analyserar och diskuterar resultatet, lyfter orsaker och formulerar förslag på åtgärder.

I arbetslagen sammanställs sedan en analys utifrån klassernas tankar och förslag på åtgärder kopplat till arbetslagens analys av orsaker och förslag på åtgärder. Detta dokumenteras och behandlas på ledningsgruppen under v. 49.

3. Genomföra åtgärder

Utifrån vad som har framkommit i analysen med klasserna vidtas det åtgärder som är lämpliga.

Det finns även ett Trygghetsteam på Fria Emilia som har till uppgift att ge stöd och hjälp i utredning och åtgärder kring diskriminering, kränkande behandling och trakasserier.

4. Följa upp och utvärdera

Under vecka 11 följs åtgärder upp i klasserna, genom gruppsamtal, reflektioner och intervjuer med eleverna. Resultatet av denna uppföljning sammanställs klassvis och våningsvis. Åtgärderna utvärderas och omprövas. Analyserna och resultatet ligger även till grund för det systematiska kvalitetsarbetet.

Rutiner vid kränkningar, trakasserier och diskriminering mellan elever

Policy

Alla ska känna sig trygga på Fria Emilia. Alla som vistas på skolan ska agera mot trakasserier och kränkande behandling. Fria Emilia ska verka för öppenhet och tolerans för människors unika egenart och se olikhet som ett värde. Det gäller mellan elever, mellan elever och personal samt personal och vårdnadshavare. All personal ska verka för att alla elever ska känna sig sedda och alla elever ska ha minst en vuxen att prata med när de behöver.

Trygghetsteam - rutiner för uppföljning

Rektor ansvarar för att fungerande rutiner finns för gruppens arbete och för att rektor ska kunna hålla sig uppdaterad om aktuellt läge. Genomförande av utredningen kan även delegeras till ansvariga pedagoger/mentor.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Var och en som vistas på Fria Emilia har ett ansvar för att arbeta för att ingen elev diskrimineras eller kränks på skolan. Trygghetsteamets främsta uppgift är att verka förebyggande mot kränkningar, diskriminering och trakasserier.

Vid frågor eller oro för ditt barn ska du i första hand vända dig till ditt barns mentor:

Se kontaktuppgifter på Infomentor.

Vid synpunkter, frågor eller klagomål:

Rektor Jenny Lindgren 070–8885437 alternativt jenny.lindgren@friaemilia.se

Vid specifika frågor gällande skolans Trygghetsteam eller aktuell plan kontaktas:

Skolans elevhälsoteam elevhalsa@friaemilia.se

Utredning av kränkande behandling, trakasserier och diskriminering

En anmälan om kränkande behandling leder till att en utredning aktualiseras. Rektor ansvarar för att utse en utredare, att utredningen görs, att eventuella åtgärder följs upp och utredningen slutförs. Utredningen av kränkningen skall göras neutralt och fritt från egna värderingar. Ibland kan det vara nödvändigt att en helt neutral person granskar fallet, i vissa fall en extern person. Utredningen skall innehålla så mycket material som krävs för att få svaret om ärendet handlar om kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering eller inte. Om en kränkning har skett skall utredningen också visa vem som är utsatt, av vilka personer och på vilket sätt. Om flera personer är med och utsätter - vem är ledare och vem/vilka är s.k. medlöpare? Utredningen skall dokumenteras löpande enligt blankett.

Arbetsgång vid utredning:

- Inledd utredning uppmärksammar rektor på att en kränkning skett och behöver utredas. Om det är personal som kränkt en elev är det närmaste chef som utreder händelsen och följer upp med berörd medarbetare enligt arbetsgången.
- Rektor redovisar till huvudmannen att utredning inletts.
- Insamlande av befintliga fakta - Genom intervjuer med den utsatte/utsatta, föräldrar, klasskamrater och skolpersonal.
- Enskilt samtal med förövaren (ledaren). Samtalsmall finns att använda som stöd
- Samtal med "medlöparna". Samtalsmall finns att använda som stöd.
- Vårdnadshavare till de elever man haft på samtal ska informeras om samtalen och ev. andra vidtagna åtgärder.
- Observera vid behov- lakttagelser i flera miljöer, till exempel skolgård, bistro, idrottshall, skolväg.
- Återkoppling till berörda parter enligt överenskommelse.
- Uppföljning med utsatt elev och förövare efter senast 2 veckor.
- Kränkningsärendet följs regelbundet upp och avslutas först när kränkningarna anses ha upphört.
- Om mentors insatser inte gett önskad beteendeförändring kan trygghetsteamet aktiveras. Mentor kontaktar rektor.
- När rektor avslutat ärendet rapporteras detta till huvudman.

Arbetsgång vid diskriminering, trakasserier och kränkande behandling mellan elever

Om huvudmannen får kännedom att en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är huvudmannen skyldig att utreda och vidta åtgärder enligt 6 kap. 10 § Skollagen. Utredningar rörande kränkande behandling, trakasserier och diskriminering dokumenteras i skolans digitala system. Rektor anmäler till styrelsen att det finns eventuella påbörjade, pågående och avslutade ärenden.

VAD	ÅTGÄRD	ANSVAR	DOKUMENTATION
Elev har kränkande språkbruk och/eller beteende. Elev/elever blir kränkt, trakasserad eller diskriminerad.	1. Direkt tillsägelse till den som utsätter. Möt upp berörda elever vid behov. Rapportera till mentor och kom överens om vem som ringer berörda vårdnadshavare så snart som möjligt.	Alla vuxna	Kränkande behandling anmäls via blankett, dokumentera vilka som kontaktats och när.
	2. Utredare utses. I första hand mentor med stöd av Trygghetsteam.	Rektor	Anmälan rapporteras till rektor – som rapporterar till huvudman.
	3. Samla in fakta. Enskilt samtal med berörda elever. Kontakt med vårdnadshavare sker så snart som möjligt om det ej gjorts tidigare.	Utsedd utredare	Utredare dokumenterar utredning och åtgärder. Har kränkningen samband med någon av diskrimineringsgrunderna markeras detta i utredningen.
	4. Vid grova kränkningar görs orosanmälan och/eller polisanmälan.	Rektor	Dokumenteras enligt gällande rutin.
	5. Uppföljning: nya enskilda samtal förs (efter ca 2 v). Ärendet avslutas när man kommit till rätta med problemet. Kontinuerligt arbete med klassen och dess relationer	Utsedd utredare	Om beteendet upphört behövs ingen vidare åtgärd. Uppföljning dokumenteras i DF och ärendet avslutas av rektor.
	6. Vid fortsatt negativt beteende efter avslutat kränkingsärende eller vid	Alla vuxna	
		Rektor i samarbete med mentor	Dokumenteras enligt gällande rutin.

	ny kränkning, gör ny anmälan, se steg 1– 5. 7.Trygghetsteam aktiveras vid behov i samråd med mentor om önskad beteendeförändring inte skett. Eleven kan lyftas på EHT eller orosanmälan kan göras som en stöttning av eleven.	Elevhälsoteam	Dokumenteras enligt gällande rutin.
--	---	---------------	-------------------------------------

Åtgärdsrutiner vid oacceptabelt beteende

1. **Personal talar med personen i fråga** om det olämpliga i beteendet och påminner om skolans normer och regler.
2. **Tillrättavisning** sker helst i direkt anslutning till det inträffade.
3. Parterna kommer överens om ett **lösningsförslag**.
4. **Relationella samtal fortsätter** över tid för att säkerställa lösningen på problemet.

Vid behov:

- Elev kan tillfälligt avskiljas från undervisningssituationen.
- Kontakt med föräldrar.
- Uppmaning att stanna kvar för att prata om det inträffade efter skolans slut.

Vid upprepat oacceptabelt uppförande:

1. Ansvarig personal, elev och vårdnadshavare möts och kommer överens om åtgärder.
2. Tid för **uppföljande möte** avtalas.
3. **Incidenter och åtgärder dokumenteras**.
4. Då eleven slutar på skolan förstörs dokumentationen.

Rutiner vid kränkningar och trakasserier mellan elever och vuxna

Eleven vänder sig i samråd med föräldrar/vårdnadshavare till ansvarig pedagog eller direkt till rektor om eleven blivit kränkt av en vuxen på skolan. Om någon vuxen misstänks för att diskriminera, kränka eller trakassera en elev ska rektor ansvara för utredningen. Den **vuxne** vänder sig till rektor som håller i utredningen om en vuxen blivit kränkt eller trakasserad av en elev. Vårdnadshavare kontaktas alltid. Fackliga ombud och skyddsombud kontaktas vid behov. Utvärdering av dokumentationen vid utredning av diskriminering, kränkande behandling och trakasserier sker efter varje utredning.

Rutiner vid diskriminering, trakasserier och kränkande behandling mellan vuxna

I första hand vänder sig personal till rektor som håller i utredningen. Om det inte är möjligt kan personal vända sig till styrelsens ordförande, skyddsombuden eller till de fackliga ombuden.

Anmälningssplikt

Om personal får kännedom om att en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling i verksamheten ska hen skyndsamt anmäla detta till rektor. Personal sker genom skolans tillbudsrapport. Om kränkningar fortsätter, trots vidtagna åtgärder, skall *Åtgärdsprogram* upprättas. All dokumentation ska vidarebefordras till rektor som ansvarar för arkivering och information till styrelse.

Vid varje enskilt fall ska en bedömning göras av hur allvarlig kränkningen är, om anmälan till Socialtjänsten eller Polismyndigheten ska göras eller om Arbetsmiljöverket skall underrättas.

Anmälan om att elev känner sig kränkt av personal utreds alltid av skolans ledning. Samma rutiner gäller som när elever kränker elever.

Lagar och styrdokument

Lagar och styrdokument som ligger som grund för vårt arbete mot diskriminering, kränkande behandling och trakasserier.

- Skollagen: 2010:800
- FN:s Barnkonventionen
- Arbetsmiljölagen: 2015:4
- Diskrimineringslagen 2008:567
- Förordning 2006:1083
- Läroplan för grundskola, förskoleklass och fritidshem, Lgr22

Skollagen: 2010:800

I § 6 står det att huvudmannen ska ansvara för att det inom ramen för verksamheten arbetas målinriktat för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Det är huvudmannens ansvar att se till att det varje år görs åtgärder för att arbeta hälsofrämjande och förebyggande samt att se till att en likabehandlingsplan upprättas med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.

FN:s Barnkonvention:

Barnkonventionen sätter barnperspektivet och rätten till likabehandling i fokus. I artikel 19 klargörs att staten har en skyldighet att skydda barn mot alla former fysiska, psykiska och sexuella övergrepp och andra former av skada och vanvård som kan förekomma. I artikel 36 skall barnet skyddas mot alla former av utnyttjande som kan skada barnet i något avseende.

Arbetsmiljölagen:

Arbetsmiljölagen gäller både personalens och elevernas arbetsmiljö. Elever i förskoleklass och grundskola jämställs i de flesta delar av lagen med arbetstagare. Arbetsmiljölagen och arbetsmiljöförordningen syftar till att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt i övrigt uppnå en god arbetsmiljö. Arbetsmiljöarbetet ska omfatta såväl fysiska, psykologiska som sociala förhållanden samt kränkande särbehandling (AFS 2015:4). I vårt systematiska arbetsmiljöarbete utgår vi från AFS 2001:1.

Aktuella bestämmelser i diskrimineringslagen (2008:567)

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens ändamål

1 § Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. *Lag (2014:958).*

Diskrimineringsförbud

5 § Den som bedriver verksamhet som avses i skollagen (2010:800) eller annan utbildningsverksamhet (utbildningsanordnare) får inte diskriminera något barn eller någon elev, student eller studerande som deltar i eller söker till verksamheten. Anställda och uppdragstagare i verksamheten ska likställas med utbildningsanordnaren när de handlar inom ramen för anställningen eller uppdraget. *Lag (2014:958).*

Förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

§1 Denna förordning tillämpas på utbildning och annan verksamhet som avses i skollagen (1985:1100).

§2 En likabehandlingsplan enligt 3 kap. §16 diskrimineringslagen (2008:567) och en plan mot kränkande behandling enligt 14 a kap. §8 skollagen (1985:1100) ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Förordning (2008:946).

Lgr 22:

Skolväsendet vilar på demokratins grund. Skollagen (2010:800) slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö.

I läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, Lgr 22 kap 1 Skolans värdegrund och uppdrag att;

Grundläggande värden

”Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet mellan människor är de värden som skolan ska gestalta och förmedla. I överensstämmelse med den etik som förvaltats av kristen tradition och västerländsk humanism sker detta genom individens fostran till rättskänsla, generositet, tolerans och ansvarstagande. Undervisningen i skolan ska vara icke-konfessionell.

Skolan ska gestalta och förmedla de värden och rättigheter som uttrycks i Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Utbildningen ska utgå från vad som bedöms vara barnets bästa och eleverna ska få kännedom om sina rättigheter.

Skolans uppgift är att låta varje enskild elev finna sin unika egenart och därigenom kunna delta i samhällslivet genom att ge sitt bästa i ansvarig frihet.”

Förståelse och medmännisklighet

”Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för människors olikheter. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.

Intolerans, förtryck och våld, till exempel rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser.”

Under kap 2 Normer och värden står det att läsa;

Normer och värden

Skolans mål är att varje elev;

- kan göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter,
- respekterar andra människors egenvärde samt deras kroppsliga och personliga integritet,
- tar avstånd från att människor utsätts för våld, förtryck, diskriminering och kränkande behandling samt medverkar till att hjälpa andra människor, kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen, och
- visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv.

Det står även, att alla som arbetar i skolan skall:

- medverka till att elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen,
- i sin verksamhet bidra till att skolan präglas av jämställdhet och solidaritet mellan människor,
- i sin verksamhet bidra till att eleverna interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet,
- aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper,
- visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt, och
- i arbetet med normer och värden uppmärksamma både möjligheter och risker som en ökande digitalisering medför.

Definitioner och begrepp

Sju diskrimineringsgrunder

Diskriminering är förbjudet om det beror på:

1. Kön
2. Könsoverskridande identitet eller uttryck
3. Etnisk tillhörighet
4. Religion eller annan trosuppfattning
5. Funktionsnedsättning
6. Sexuell läggning
7. Ålder.

Diskriminering

Diskriminering innebär att ett barn eller en elev missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsoverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som diskriminerar. I skolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse. Med

diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen.

Direkt diskriminering innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Man kan också i vissa fall diskriminera genom att behandla alla lika, så kallad **indirekt diskriminering**. Med detta menas att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som i praktiken missgynnar ett barn eller en elev av skäl som har samband med en viss diskrimineringsgrund, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet har ett berättigat syfte.

1. Kön

Kvinnor, män och transsexuella kan bli diskriminerade på grund av kön.
En person som är transsexuell kan vara någon som vill ändra kön eller som har ändrat kön.

2. Könsoverskridande identitet eller uttryck

Min identitet är min bild av mig själv. Den som inte känner sig som kvinna och inte heller känner sig som en man har en identitet som är könsoverskridande. DO använder ordet könsidentitet. En transperson har en könsidentitet som överbryggat de vanliga gränserna.

3. Etnisk tillhörighet

Vi kommer från olika länder, olika nationer. Alla människor har olika hudfärg. Vi kommer från olika kulturer. Vi kan tillhöra olika folk och bo i samma land. Det kan kallas att vi har olika etniska bakgrunder. I lagen kallas det för etnisk tillhörighet. Det är individen själv som definierar sin eller sina etniska tillhörigheter utifrån sin bakgrund och sin individuella historia.

4. Religion eller annan trosuppfattning

Det är förbjudet att diskriminera på grund av religion eller tro.

5. Funktionsnedsättning

En människa kan ha en funktionsnedsättning. Nedsatt syn eller nedsatt hörsel är exempel på det. Det går inte att se alla funktionsnedsättningar. Några är osynliga. Du kan heller inte se om någon behöver extra hjälp för att kunna förstå, koncentrera sig eller sitta still.

6. Sexuell läggning

Med sexuell läggning menas homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.
Den som blir kär i en person av samma kön kallas homosexuell. Den som blir kär i en person av motsatt kön kallas heterosexuell.

7. Ålder

Du får inte behandla en människa annorlunda på grund av hens ålder.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är handlingar som kränker barns eller elevers värdighet. Kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Kränkningarna kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. De kan utföras inte bara direkt i verksamheten utan även via exempelvis telefon och Internet. Kränkande behandling kan till exempel uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjliganden eller fysiskt våld. Kränkningarna kan även handla om att frysa ut eller hota någon. Kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Mobbning är en form av kränkande behandling som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Trakasserier

Trakasserier är kränkande behandling som har samband med någon av de nämnda diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier innebär ett handlande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Sexuella trakasserier behöver inte ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Med begreppet **likabehandling** menas att alla barn eller elever ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett om de omfattas av någon diskrimineringsgrund. Det innebär dock inte alltid att alla barn och elever ska behandlas lika, se indirekt diskriminering.

Med **funktionshinder** menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Bilaga 1

Skollagen (2010:800) 6 Kap Åtgärder mot kränkande behandling.

Ändamål och tillämpningsområde

1 § Detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Bestämmelserna tillämpas på utbildning och annan verksamhet enligt denna lag.

Diskriminering

2 § Bestämmelser om förbud m.m. mot diskriminering i samband med verksamhet enligt denna lag finns i diskrimineringslagen (2008:567).

Definitioner

3 § I detta kapitel avses med

- elev: utöver vad som anges i 1 kap. 3 § den som söker annan utbildning än förskola enligt denna lag,
- barn: den som deltar i eller söker plats i förskolan eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap.,
- personal: anställda och uppdragstagare i verksamhet enligt denna lag, och
- kränkande behandling: ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Tvingande bestämmelser

4 § Avtalsvillkor som inskränker rättigheter eller skyldigheter enligt detta kapitel är utan verkan.

Ansvar för personalen

5 § Huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i detta kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.

Aktiva åtgärder

Målinriktat arbete

6 § Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Närmare föreskrifter om detta finns i 7 och 8 §§.

Skyldighet att förebygga och förhindra kränkande behandling

7 § Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Plan mot kränkande behandling

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Förbud mot kränkande behandling

9 § Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling

10 § En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Första stycket första och andra meningarna ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567).

För verksamhet som avses i 25 kap. och för fritidshem som inte är integrerade med en skolenhet eller förskoleenhet gäller första och andra styckena för den personal som huvudmannen utser. *Lag (2018:1303).*

Förbud mot repressalier

11 § Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för repressalier på grund av att barnet eller eleven medverkat i en utredning enligt detta kapitel eller anmält eller påtalat att någon handlat i strid med bestämmelserna i kapitlet.

Skadestånd

12 § Om huvudmannen eller personalen åsidosätter sina skyldigheter enligt 7, 8, 9, 10 eller 11 § ska huvudmannen dels betala skadestånd till barnet eller eleven för den kränkning som detta innebär, dels ersätta annan skada som har orsakats av åsidosättandet. Skadestånd för kränkning i andra fall än vid repressalier lämnas dock inte, om kränkningen är ringa.

Om det finns särskilda skäl, kan skadeståndet för kränkning sättas ned eller helt falla bort.

Rättegången

13 § Mål om skadestånd enligt detta kapitel ska handläggas enligt bestämmelserna i rättegångsbalken om rättegången i tvistemål när förlikning om saken är tillåten.

I sådana mål kan det dock förordnas att vardera parten ska bära sin rättegångskostnad, om den part som har förlorat målet hade skäligen anledning att få tvisten prövad.

Bevisbörda

14 § Om ett barn eller en elev som anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling enligt 9 § eller repressalier enligt 11 §, visar omständigheter som ger anledning att anta att han eller hon har blivit utsatt för sådan behandling, är det huvudmannen för verksamheten som ska visa att kränkande behandling eller repressalier inte har förekommit.

Rätt att föra talan

15 § I en tvist om skadestånd enligt detta kapitel får Statens skolinspektion som part föra talan för ett barn eller en elev som medger det. När Skolinspektionen för sådan talan får myndigheten i samma rättegång också föra annan talan för barnet eller eleven om han eller hon medger det. För barn under 16 år krävs vårdnadshavares medgivande.

Bestämmelserna i rättegångsbalken om part ska gälla även den för vilken Skolinspektionen för talan enligt detta kapitel när det gäller jävsförhållande, pågående rättegång, personlig inställelse samt förhör under sanningsförsäkran och andra frågor som rör bevisningen.

När ett barn eller en elev för talan enligt detta kapitel får Skolinspektionen inte väcka talan för barnet eller eleven om samma sak.

16 § Rättens avgörande i ett mål där Statens skolinspektion för talan för ett barn eller en elev får överklagas av barnet eller eleven, om det får överklagas av myndigheten.

När rättens avgörande i ett mål som avses i första stycket har vunnit laga kraft, får saken inte prövas på nytt på talan av vare sig barnet eller eleven eller Skolinspektionen.

Bilaga 2

Fortlöpande arbete i fyra steg, bakgrund

Fortlöpande arbete i fyra steg <https://www.do.se/>

Varje verksamhet måste arbeta kontinuerligt i fyra steg (undersöka, analysera, åtgärda samt följa upp och utvärdera). Skolan ska ta fram, riktlinjer och rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier. Arbetet ska dokumenteras och arbetet omfattar hela verksamheten.

“Utgångspunkten är att alla barn och elever ska kunna delta i all verksamhet på likvärdiga villkor oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.” (Diskrimineringsombudsmannen, DO)

1. Undersöka risker och hinder

Första steget innebär att utbildningsanordnaren ska undersöka den egna verksamheten för att upptäcka eventuella risker för diskriminering eller repressalier, eller andra hinder för barns och elevers lika rättigheter och möjligheter. Det kan både vara reella, faktiska hinder och hinder i form av attityder, normer och strukturer. Genom att undersöka den egna verksamheten säkerställs att de åtgärder som vidtas motsvarar en verksamhets faktiska behov.

Så här kan undersökningen gå till

Arbetet ska göras på ett generellt plan till exempel genom att göra en översyn av olika rutiner, riktlinjer och policydokument men även av attityder och normer. Undersökningen kan göras på olika sätt. Gör undersökningen utifrån samtliga diskrimineringsgrunder. Undersökningen ska göras på en övergripande nivå för att identifiera risker/hinder i verksamheten. Det kan handla om att en skola eller fritidshem undersöker sin verksamhet genom:

- enkäter
- individuella intervjuer
- gruppintervjuer
- arbetsplatsträffar eller andra samtal.

På Fria Emilia inleds höstterminen med att alla klasser arbetar med de sju diskrimineringsgrunderna samt att eleverna får kännedom om likabehandlingsplanen. Arbetet sker utifrån analysen av enkäterna från föregående år och dess utvärderingar. Vecka 42-43 genomförs enkäten om undervisning, trivsel samt trygghet och studiero. Målen nedan är från vårt systematiska kvalitetsarbete som vi varje år utvärderar genom en web-baserad elev- och föräldraenkät, eleverna vecka 42-43 och föräldrarna vecka 17.

Mål

Normer och värden

"Skolans mål är att varje elev tar avstånd från att människor utsätts för förtryck och kränkande behandling, samt samverkar till att hjälpa andra människor." Lgr22

Kunskaper (förutsättningar i lärandet)

"Skolan ska ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem." Lgr22

Elevers ansvar och inflytande

"Skolans mål är att varje elev har kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former." Lgr22.

Skolan och hemmet

"Skolans och vårdnadshavarens gemensamma ansvar för elevernas skolgång ska skapa de bästa möjliga förutsättningarna för barns och ungdomars utveckling och lärande." Lgr22

Trygghet och studiero

"Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero" 5 kap 3 § Skollagen.

2. Analysera orsaker

Efter undersökningen analyseras orsakerna till upptäckta risker och hinder. Analysens omfattning beror i stor utsträckning på vilken typ av verksamhet det handlar om och hur stor den är.

På Fria Emilia sammanställs enkäterna klassvis/ för verksamheten under vecka 44 och varje årskurs analyserar genom att diskutera orsaker och formulerar förslag på åtgärder. Arbetslagen sammanställer en analys som behandlas på Ledningsgruppens möte vecka 49.

3. Genomföra åtgärder

I steg tre ska utbildningsanordnaren genomföra de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas, mot bakgrund av undersökningen och analysen. Åtgärderna ska motsvara faktiska behov.

Planera in tid och resurser och gör en ansvarsfördelning

Utbildningsanordnaren bör planera in nödvändiga resurser, och ledningen bör ange vem som är ansvarig för att genomföra åtgärderna. Utbildningsanordnaren ska tidsplanera och genomföra åtgärderna så snart som möjligt.

Omständigheterna avgör vilka åtgärder som behövs

Det går inte att generellt ange vilka åtgärder en utbildningsanordnare ska genomföra, utan det får bedömas med hänsyn till resurser, behov och andra omständigheter i det enskilda fallet. Om utbildningsanordnaren i sin undersökning har funnit risker för diskriminering eller andra hinder ska utbildningsanordnaren som huvudregel vidta åtgärder för att undanröja dem.

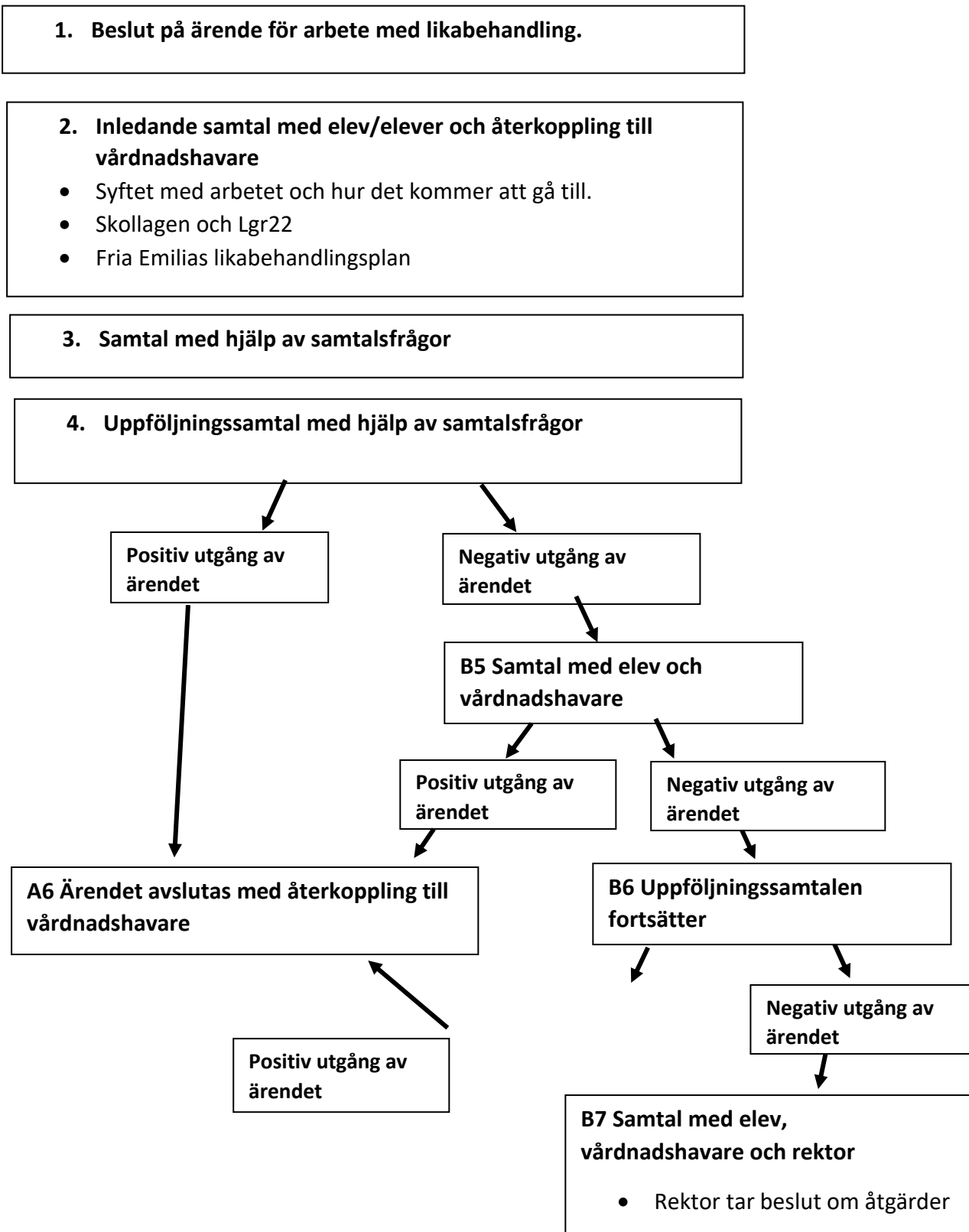
På Fria Emilia vidtas lämpliga åtgärder utifrån den analys som arbetslagen gjort. Det finns ett likabehandlingsteam som har till uppgift att ge stöd och hjälp i utredning och åtgärder kring diskriminering, kränkande behandling och trakasserier. All personal i verksamheten har ett ansvar att föra information om kränkningar vidare till Elevhälsoteamet där även rektor ingår. Vid utredning följ den plan för likabehandling som skolan har upprättat. Om kränkningar fortsätter, trots vidtagna åtgärder, skall ett Åtgärdsprogram upprättas. All dokumentation sker digitalt och ska vidarebefordras till rektor som ansvarar för arkivering och information till verksamhetens styrelse. Vid varje enskilt fall ska en bedömning

4. Följ upp och utvärdera

Det sista steget är att följa upp och utvärdera undersökningen, analysen och åtgärderna. När det är klart ska de erfarenheter som arbetet har gett gå att använda i steg ett undersökningen i nästa cykel av arbetet med aktiva åtgärder.

Bilaga 3

Struktur för arbetet med likabehandling

Bilaga 4

Del 1 Anmälan av kränkande behandling/diskriminering/trakasserier

Enligt 6 kap. 10 § skollagen (2010:800) /2 kap. 7 § diskrimineringslagen (2008:567) är personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. Förskolechefen eller rektorn är därefter skyldig att anmäla detta till huvudmannen

Namn på elev som upplever sig utsatt:

Klass:

Mentor:

Datum för händelsen:

Datum då personal fick kännedom:

Kränkningen avser (elev/elev, personal/elev):

Vilken sorts kränkning? (fysisk, psykisk, verbal/skriftlig):

Namn på inblandade personer:

Uppgifter om händelse: Stryk under det som stämmer in

Konflikt/utsatthet

Kränkning

Trakasserier

Diskriminering

Enligt diskrimineringsgrund: Stryk under det som stämmer in

Kön

Etnisk tillhörighet

Sexuell läggning

Ålder

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Funktionsvariation

Religion eller annan trosuppfattning

När har det hänt?

Var har det hänt?

Har kränkningar tidigare riktats mot samma person?

Kort beskrivning av händelsen utifrån den utsattas perspektiv (2–3 meningar):

Vårdnadshavare till den som blivit utsatt har informerats (datum och av vem):

Datum då händelsen anmälts till rektor:

Datum då händelsen anmäls till huvudman:

Dokumentation är utfärdad av:

Rektor läser anmälan och fattar beslut huruvida genomförd utredning är att anse som tillräcklig eller om mer omfattande utredning krävs. Anmälan från rektor till huvudman (styrelsen) sker därefter genom mejl.

Rektors anteckning:

..... Underskrift och namnförtydligande

Bilaga 5

Del 2 Samtal med den som upplever sig utsatt.

Namn på elev/elever:

Klass:

Datum för händelsen:

De inblandades beskrivning och upplevelse av händelsen:

Analys av situationen (har alla inblandade kommit till tals, är det en engångshändelse eller har de skett vid flera tillfällen, finns det maktförhållande mellan de inblandade, analysera om det är trakasserier, diskriminering, kränkning, mobbing eller annat tex. en konflikt, bråk, olyckshändelse):

Vårdnadshavare till den som har utsatt har informerats (datum och av vem):

Dokumentationen är utfärdad av:

Bilaga 6

Del 2 Samtal med den/de som upplevs kränka, diskriminera eller trakassera

Namn på elev/elever:

Klass:

Datum för händelsen:

De inblandades beskrivning och upplevelse av händelsen:

Analys av situationen (har alla inblandade kommit till tals, är det en engångshändelse eller har de skett vid flera tillfällen, finns det maktförhållande mellan de inblandade, analysera om det är trakasserier, diskriminering, kränkning, mobbing eller annat tex. en konflikt, bråk, olyckshändelse):

Vårdnadshavare till den som har utsatt har informerats (datum och av vem):

Dokumentationen är utfärdad av:

Rektors anteckning:

..... Underskrift och namnförtydligande

Bilaga 7

Del 3 Uppföljningssamtal med den som upplever sig utsatt

Utredning vid kränkande behandling och/eller trakasserier

Namn på elev:

Klass:

Datum för händelsen:

Händelse:

Kontakter och åtgärder med datum:

Uppföljning med datum: (vad har åtgärderna lett till?) Analys: (Kan ärendet avslutas?)

Vårdnadshavare till den som upplever sig utsatt har informerats (datum och av vem):

Dokumentation är utförd av:

Rektors anteckning:

..... Underskrift och namnförtydligande

Bilaga 8

Del 4 Uppföljningssamtal med den som upplevs kränka, diskriminera eller trakassera

Utredning vid kränkande behandling och/eller trakasserier

Namn på elev:

Klass:

Datum för händelsen:

Händelse:

Kontakter och åtgärder med datum:

Uppföljning med datum: (vad har åtgärderna lett till?)

Analys: (Kan ärendet avslutas?)

Vårdnadshavare till den som upplevs utsätta har informerats (datum och av vem):

Dokumentation är utförd av:

Rektors anteckning:

..... Underskrift och namnförtydligande

Bilaga 9

Del 5 Uppföljning och avslutande av ärende

Återrapportering av utredning och åtgärder vid kränkande behandling och/eller trakasserier Enligt 2 kap. Diskrimineringslagen (2008:567) och 6 kap. Skollagen (2010:800)

Namn på elev:

Klass:

Datum för händelsen:

Utredning avslutad

Utredning avslutad och åtgärder vidtagna

Datum

..... Underskrift och namnförtydligande

Därefter sker anmälan från rektor till huvudman.